

ІКТ-КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛЯ

Формування ІКТ-компетентності вчителя як складний і безперервний процес (Л.О. Базиль)

Нині освіту визнано не засобом засвоєння готових загальнонавчаних знань, а засобом інформаційного обміну однієї особистості з іншими. Це вимагає створення **багатокомпонентної** інформаційно-освітньої методичної системи навчання. Побудова методичної системи підготовки вчителів до застосування ІКТ в школі припускає використання динамічних моделей у навчальних закладах різного типу. Формування ІКТ-компетентності є складним і безперервним процесом, що починається з етапу вивчення й оволодіння комп'ютером і триває до засвоєння навичок його використання як засобу подальшого навчання та **професійної** діяльності.

Одним із важливих етапів формування ІКТ-компетентності вчителя є здобуття фахової освіти у педагогічних навчальних закладах. Незалежно від того, яку з динамічних моделей буде використано для формування ІКТ-компетентності, шаблоном для її розробки може слугувати наведений нижче алгоритм.

Алгоритм розробки динамічної моделі навчання:

1 крок. Визначення переліку компетенцій, необхідних для опанування дисциплін, що за змістом пов'язані з інформаційними комунікаційними технологіями.

2 крок. Визначення мети і завдань навчання (оперативні і навчальні цілі конкретних видів занять; навчальні завдання конкретного курсу і модуля; загально педагогічні цілі навчання).

3 крок. Визначення переліку навчальних модулів для формування ІКТ-компетентності.

4 крок. Конструювання навчальних модулів.

5 крок. Визначення методик і технологій для формування компетенцій — складових ІКТ-компетентності.

6 крок. Упровадження навчальних модулів у практику підготовки вчителів.

7 крок. Моніторинг навчального процесу і рівнів сформованості компетенцій.

Передумови успішного формування базової ІКТ-компетентності:

- сформованість достатнього рівня мотивації до інноваційної діяльності, пов'язаної із використанням ІКТ;
- наявність знань і світоглядних уявлень про функціонування ПК і дидактичні можливості ІКТ;
- використання Інтернету і цифрових освітніх ресурсів у педагогічній діяльності;
- володіння методичними основами підготовки наочних і дидактичних матеріалів із використанням засобів Microsoft Office.

В освітній практиці можна виокремити такі **рівні ІКТ-компетентності педагога, баловий**, що передбачає володіння сукупністю інваріантів знань, умінь і досвіду та є необхідним і загальнодоступним кожному педагогові у вирішенні освітніх завдань (насамперед це засоби ІКТ універсального призначення); **поглиблений**, що означає більш глибоке володіння інформаційними технологіями, які є затребуваними у педагогічній діяльності і формують професійну активність педагога засобами ІКТ у відповідності з вимогами до змісту того чи іншого навчального предмета та готовність до їх впровадження у реальний навчальний процес на систематичній основі. На поглибленому рівні ІКТ-компетентності у педагога формуються технологічні **навички** представлення власної навчально-методичної інформації, презентації свого електронного педагогічного портфолію. Цей рівень припускає більш глибоке проникнення у сферу технологій обробки.

Рівень ІКТ-компетентності педагогів може оцінюватися через експертну оцінку розробок уроків.

Формування ІКТ-компетентності в усіх педагогів відбувається поступово. Для кожного з учителів створюється власна індивідуальна програма формування ІКТ-компетентності як частина програми професійного розвитку, підвищення кваліфікації та перепідготовки.

Спочатку педагогів ознайомлюють із можливостями ІКТ у шкільній освіті та щодо конкретного шкільного предмета (групи предметів). Наступним є етап підвищення кваліфікації або модулів перепідготовки, в ході якого педагог опановує ІКТ у застосуванні до своєї конкретної професійної діяльності й паралельно планує їх застосування в інформаційному середовищі. Третій етап відбувається за умови повної інформатизації школи й передбачає необхідну ІКТ-компетентність усіх педагогів, наявність технологічної бази, необхідної для ІКТ-підтримки всіх курсів і видів діяльності учнів і вчителів. Тобто доступність такої бази для всіх планових, виходячи з логіки освітнього процесу, застосувань ІКТ у всіх компонентах процесу (урочна, позаурочна, проектна діяльність, виконання домашнього завдання).

У таких умовах відбувається трансформація укладу школи її освітнього процесу з дедалі більш повною реалізацією вимог до результатів освоєння освітньої програми в напрямку формування ІКТ-компетентності й універсальних навчальних дій, підвищення ефективності засвоєння окремих предметів, обліку мінливих вимог щодо використання ІКТ в процесах атестації педагогічних працівників.

Форми підвищення рівня ІКТ-компетентності вчителя-предметника:

- активна участь у семінарах різного рівня щодо застосування ІКТ у навчальній практиці;
- систематична участь у професійних конкурсах, онлайн-форумах і педрадах;
- постійне використання у педагогічній діяльності широкого спектра цифрових технологій та інструментів: текстових редакторів, програм обробки зображень та підготовки презентацій, табличних процесорів тощо;
- забезпечення використання Інтернет-ресурсів;
- формування банку навчальних завдань, виконуваних із активним використанням ІКТ;
- розробка проектів із використанням ІКТ.